

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Megjelenik minden pénteken 16 oldal terjedelemmel.

<p>A „Magyar Néplap” előfizetési ára: Egész évre 1 ft 80 kr. Fél évre — „ 95 „ Negyed évre — „ 50 „ Egyes szám 4 kr.</p>	<p>A „Magyar Néplap” és „Mészáros” előfizetési ára: Egész évre 3 ft — kr. Fél évre . 1 „ 50 „ Negyed évre — „ 80 „</p>	<p>Feloldó szerkesztő: LEPSÉNYI MIKLÓS. Társ-szerkesztő: NÉMETH GELLÉRT.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, L. ker., Dobrentel-utca 18. sz. — Ide küldendők az előfizetési pénzek, valamint a lapba szánt mindennemű közlemények, és esetlegesen reklamációk. Egy 5 hasábos hirdetési nonparallor ára 10 kr.</p>
--	---	---	---

AZ első fecske.

Nagy öröm töltötte el szívünket, midőn mult számunk zártakor vettük a hirt Lőcséről, hogy minden erőfeszítés dacára a néppárt jelöltje *Zelenyák János* győzött.

Ez a választás tehát az eszme első diadala, azon eszméé, melyet két esztendő óta önzetlenül szolgálunk, melynek lobogóját kitűztük.

Nagy jutalma e győzelem ami küzdelmünknek és nagy dicsősége e kis lapnak, melynek szerény hasábjairól ment át százezrek szívébe a *néppárt* eszméje.

Lelkünk elé idézzük a *néppárt* eddigi életrajzát és magasztalva áldjuk az Istent, ki bátorságot öntött szívünkbe, hogy egy ismeretlen, egészen új, sok helyen talán rosszul érthetett

Angyalok királynéja.

eszme mellett egyedül, magunkra maradván merjük kezdeni az akciót.

A katolicizmus a és nép szomorú állapotaigen fájón érintette szívünket. Láttuk, hogy a tiszteletre méltó jobbak kivételével a nagytöbbség a népek zsarolója, a katolikus egyháznak dühödt ellensége. Láttuk, hogy akiben a nép bízott s akiket érdekeinek képviselésével kiűntetett, azok galád módon visszaélnek a bizalommal. Láttuk, hogy a közügyre nincs gond, mert a magán érdek foglalja le az emberek minden igyekezetét. Láttuk a különböző nevezetű pártok között csak szinleges a különbség van, lényegileg azonban egyek, mert megegyeznek abban, hogy egyformán csak

Szíves bizalommal kérjük tisztelt elbarátainkat, lapunknak apostoli buzgósággal való folytonos terjesztésére, mert magasztos eszméink magvait csak így leszünk képesek széles körben elvetni és magunknak a jövőt biztosítani.

Szerk.

a hasznót nézik és keresik. A nép nyomorog, de ők lehunyják szemüket, hogy ne lássák a nyomort, ahelyett, hogy segitenének rajta. A nép panaszkodik és jajgat, de ők bedugják füleiket, hogy ne hallják a panaszt, ahelyett, hogy megszüntetni sietnének. Az igazság védőinek kellene lenniök és az igaztalanság barátai: a közjót kellene sürgetniök és csak saját jóvöllükre van gondjuk. Midőn azt futattuk: melyik pártot lehetne választások alkalmával nyugodt lélekkel támogatnunk? meggyőződünk, hogy egyiket se, mert ha vannak is egyes derék, becsülésre méltó alakok itt is, ott is, oly párt, mely jellemes tagtainál és tiszta programjánál fogva egyaránt megérdemelné a bizalmat, olyan nincs! Ha pedig magasabb erkölcsi szempontból vesszük bírálat alá a pártokat, úgy egy se állja meg helyét, mert nincs egy se, melyet az al-liberális-mus meg ne metelyezett volna és elég erkölcsi ereje volna, az egyház jogainak tiszteletét hangoztatni. Nem, minden párt a liberális-mus mázától akar csilogni és nincs vád, melytől jobban rettegne, mint attól, hogy nem liberális. Minden párti sűrűn és felhangon ismételteti, hogy liberális volt is, lesz is és ma is ez. A liberális-mus jelszaváért gondolkodás nélkül készek fölkáldozni az egyházat. Mert a liberális-mus szelleme ellensége Krisztus szellemének. Liberálisnak lenni annyi mint kereszténytelennek lenni. Becsületes katolikus ember a mai dühöngő és Krisztus üldözö szabadelvűségnek nem lehet híve. S eszerint becsületes ember a mai Krisztus üldözö szabadelvűeket nem is támogathatja.

Mindezek átgondolása után érlelődött meg keblünkben az a gondolat, hogy a népek tiszta, szeplőtlen, *új pártra van szüksége*, mely mellett küzdhet, melyet támogathat.

Az a párt két főcélnek élhet csak: a nép igaz javának és a vallás, az erkölcsi, isteni alap védelmének. Ily pártot kell alapítani, mert különben nem érvényesülhetünk soha.

S azonnal megkezdjük lapunk hasábjain az új eszme mellett a buzditást. Cikkek után cikkek láttak napvilágot, melyek ez eszmét szolgálták, az új pártot, melyet **néppártnak** neveztük ismertették.

Olvasóinknak tetszett a gondolat. Ország-szerte nagy érdeklődéssel kísérték az eszme fejlődését, mindenütt élénk megbeszélés, sőt csakhamar szeretet tárgya tett. Az ország különféle vidékeiről lelkes hangú leveleket kaptunk, melyekben a néppárt zászlajához való általános csatlakozás volt kifejezésre juttatva. A jó példa hatása nagy volt; egyre-másra nyilatkozott jó közönségünk a **néppárt** mellett. A mozgalom országos hullámokat kezdet vetni; örültünk az általános érdeklődésnek, de másrészt mégis lehangolt az a

körülmény, hogy minden igyekezetünk mellett se tudtuk annyira vinni, hogy a katolikus akció irányítására befolyást gyakorló tényezők figyelmét az általunk indított nagyon jó célú mozgalomra irányíthattuk volna. Míg törekvésünk a nép általános tetszésével találkozott, a felsőbb körök nem vették, vagy nem akarták észrevenni. Több katolikus gyűlés folyt le időközben, de sehol nem történt a néppárt mellett állásfoglalás, sőt szóba se jött. A megindított mozgalom hordereje iránt való érzék ily nagy fokú hiánya bár rosszul esett, de azért nem csüggedtünk. Felhívásokat nyomattunk a néppárt érdekében, érintve felhívásukban néhány programpontra is és ezekkel elárasztottuk az országot. A „Magyar Néplap“ minden példányához mellékelte, azon kívül minden plébániára külön is, borítékokban megküldtük a lélek szám aránya szerint, több-kevesebb példányban. Megküldtük a katolikus lapoknak is kivétel nélkül, 40,000 darabot szórtunk szét az országban e fölhívásokból. Sikerült is elérnünk, hogy általánosabb figyelmet kelthetünk eszménk iránt. A hírlapok kezdtek foglalkozni a néppárttal és programjával. A „*Hazánk*“ elismerőleg szólott róla, a „*Pesti Hírlap*“ gyalázta, az „*Egyetértés*“ vezércikkben becsmérelte. A nép pedig mindjobban megszerette. A „*Magyar Néplap*“ egymás után hozta a tüzes cikkeket a néppárt mellett, míg a „*Herkó Péter*“ találó képekkel terjeszté ez eszmét. A **néppárt** mellett szóló vidéki levelek előtt megnyitottuk lapunk hasábjait és sűrűn közöltünk egészsége; észjárásu, lelkes sorokat iparosok vagy földművesek tolla alól. E levelek bizalmat kelteket másokban is hasonló fölszólalások írására, úgy, hogy egész kis irodalmi verseny született meg a néppárt eszméje mellett.

Közeledett a székesfehérvári kath. nagygyűlés. A gyűlés előtti számban fölhívtuk a közönséget, hogy a kedvező alkalmat megragadva tüntessen a **néppárt mellett**, mert itt az ideje végre, hogy kimondjuk, *mit akarunk!* A közönség megtette. Aki jelen volt tudja, hogy a néppártnak ez alkalomra írt *kortessedalát*, (melyet négy ezer példányban ingyen osztottunk szét) lelkesen énekelve óriási körmenetben vonultunk ki a gyűlés színhelyére. Közben éljeneztük a néppártot, melynek zászlóbontási napjait tekintettük a gyűlés napját.

A lelkes hangulat megragadta a gyűlés dicső elnökét, Zichy Nándor grófot és határozottan állást foglalt a **néppárt** mellett.

Két esztendői várakozás után tehát megértük ezt is. Hála Isten! Igaz hogy a huzódózás egy kissé soká tartott, igaz hogy egy esztendő előtt is ott lehettünk volna már, ahol most vagyunk, de szerencsére közönségünk a katolikus

ügyek szörnyű nehézségét már megszokván a huzavonán nem ütközött meg, sőt egészen természetesen találta, hisz kath. úgyról volt szó.

A zászlóbontásnak két hónapja lesz s mi történt ez idő alatt?

Eddig semmi!

Csak akar történni. A kath. nagygyűlések állandó bizottságai, mint fülhegygyel halljuk, (mert minden oly suttymóban történik, mintha valami tiltott, bűnös dolgról volna szó) január hó közepére már összehivattak, kik meg fogják állapítani a néppárt programját és megalkotják az állandó *középponti szervező bizottságot*.

Mig a fővárosban akar történni valami, addig künn a vidéken csakugyan történt egy nagyon örvendetes esemény.

Az üresedésbe jutott löcsei választó kerületben föllépett egy lelkes, mivel pap néppárti program alapján és a győzelmet sikerült is kivívnia.

Szegény emberek választottak meg egy szegény embert, aki nem vesztegethetett, nem fizethetett, semmi olyannal se kecsegtethette választóit, amikkel ily alkalmakkor megingatják sokszor az igazakat is. Mint tudjuk a jelentésekből dolgozott ellene az egész nagy és hatalmas tisztviselő tábor. A pénz özönével forgott. Valósággal szórták, sőt *rákényszeríteni* próbálták a közönségre. *Egy löcsei földmivesnek ezer forintot ígérték csak azért, hogy tüzze ki a kormánypárti jelölt zászlaját s derék elvtársunk így kiáltott: mit? ezer forintért! A félvilágért se tüzőm ki! És nem tüzte ki.*

Ily óriási hatása van a *néppárt* eszméjének! A nép hála Isten! már érti, hogy nagyfontossága úgyról és saját érdekéről van szó. Azért lázas türelmellenséggel várja, hogy az országos szervezés nagy munkája megkezdessék már. A hol pedig alkalma volna, rajongva tüntet a néppárt mellett, mint Lőcsén.

Szívünk örömmel látjuk mindezt; nem tudunk hova lenni a boldogságtól a nép fölébredt önértetén; most már van reményünk, hogy a jövő a mienk lesz, és a gaz szabadelvűség bálvány szörnyetegét a porba sujtjuk, a keresztény eszmék uralmát visszaállítjuk, a szabadkőmives urak alattomos céljainak megvalósítását megakadályozzuk, a nép terhein könnyítünk; most már van reményünk, hogy mindezt a sok sérelmet, melyet a szabadelvűek Krisztus és intézményei ellen elkövettek, megszüntetjük. A nép velünk van s nekünk ez elég. Ezzel az erővel megrezgetjük a mai istentelen rendszert, sőt a porba döntjük és nem engedjük még egyszer föltámadni.

Le a szabadelvűséggel! Halál, gyalázatos, undok halál réá!

Le a szabadelvűekkel! Halál, a megvetés és feledés halála rájuk!

Jöjjön Lőcse után a többi, jöjjön minden kerület, jöjjön az egész ország!

Jön is, mert a néppárt magasztos eszméjén Fivül nincs eszme, mely a szívet lelkesedéssel tudná eltölteni. Az eddigi pártok zászlajához szenny tapad, de a néppárt lobogója üszta, hófehér és szent, mint az oltárterítő!

Büszke lehetsz jó nép, hogy ily ragvogó lobogód vagy; büszke lehetsz, hogy ily pártot támogathatsz; büszke lehetsz, hogy ily dicső párt a *te nevedet*, a **nép** nevet viseli.

Becsüld meg e pártot és becsüld meg e pártban magadat! Meg ne gyalázd azt, mert önmagadat gyaláznád meg. Mint szentség fölött úgy örködjél e párt tisztasága fölött, s vigyázz, mert minden szenny, mely azt éri, tégedet is ér.

Emeljünk kalapot a löcsei kerület polgárai előtt és köszöntsük őket szívünk mélyéből, mert méltók ok az ország jobbainak tiszteletére.

Tegyünk fogadást, hogy nagyszerű példájukat követni fogjuk a legközelebbi választáson mi is, ha tán magával Belzebubbal kéne is harcba szállnunk! Nem tántorit meg bennünket semmi, amint őket nem tántoritotta meg.

Éljen, éljen, örökké éljen a néppárt!!

Népbarát.

POLITIKAI HIREK

Általános kihallgatás. Ó felsége csütörtökön, azaz január hó 10-én delelőtt 10 órakor Budapesten legfelsőbb kihallgatást adott.

Képviselőválasztás. A moravicai választókerületben báró Stojanovics „hivatalos“ szabadelvű jelölttel szemben a választók nagyobb része fölléptette *Beniczky* Attila klopodiai földbirtokost, még pedig tisztán agrárpolitikai program alapján. A képviselő választásra, mely e hó 16-án reggel 8 órakor veszi kezdetét mindkét részről nagyban folyik a munka és a szabadelvű jelölt érdekében már is latba vetette sulyát a főispán, ki *Beniczky* ellen határozottan foglal állást, noha ez a főispán rokona és birtokszomszédja. Az agráriusok eddig azt hiszik, hogy övék lesz a győzelem. Lehet is, ha összetartanak és a hivatalos kényszernek nem engednek.

A válság még egyre tart. Ködös a politikai világ, nem látni két lépést. Ma se tudunk többet, mint egy hét előtt. Ó felsége szombaton visszaérkezett Budapestre s azóta fogadta *Szapáry* Gyulát, *Tisza* Kálmánt, *Khuen-Hederváry* grófot, de döntés nem történt még. Legujabban *Khuen Hederváryt* kezdik ismét emlegetni. Egyik-másik pletykalap már azt is tudni véli, hogy hétfőn megbízást kapott volna a királytól a kormány megalakítására. E híresztelésnek azonban komoly alapja ma még nincs. Ugy hírlik, *Hedervári* a 67-es alapon áll

pártok egyesítését óhajtja, de Tisza és Szilágyi nagyon ellene vannak e tervnek. — A napokban el kell dölni, hogy mi lesz hát? Már jó ideje vagyunk kormány nélkül; a bizonytalan állapot tovább nem tarthat.

A hercegprimás pásztorlevele.

Vaszary Kolos bíborosérsek hercegprimás újévi pásztorlevelében nyilatkozik az *egyházpolitikai reformokról*. A pásztorlevél igen jó időben van kibocsátva s csattanós cáfolatot képez azokra a híresztelésekre, melyek azt akarták elhíttetni, hogy a hercegprimás, a szentesítés után megnyugszik a reformokban. A pásztorlevél, a melyben a papság eddigi álláspontjának teljes fentartása nyilatkozik egész terjedelmében így szól:

Tisztelendő testvéreim és szeretett fiaim!

Az újévnek küszöbén, a melybe Isten kegyelméből beléptünk, üdvözölvén benneteket, arra készlet lelünk, hogy titeket és a gondjaitokra bízott hívókat annyi szorongatások közepett s annyi fájdalom alatt, a mennyi bennünket az idők mostohasága következtében mindnyájunkat ez idő szerint meglátogatott, vigasztaljunk és megerősítsünk az Urban.

Jól tudjátok Tisztelendő testvéreim és szeretett fiaim, hogy egyéb csapásokat, a melyek az utóbbi években szívünket keserűséggel és fájdalommal eltöltötték, ne is említsünk, hogy a házassági törvény, a melyet polgárinak neveznek, a letűnt év december havának 18-án a köztörvények közé iktattatott. Jól tudjátok tisztelendő testvéreim és szeretett fiaim, hogy Isten től nyert fontos tisztségünkönél fogva semmi küzdelemtől sem riadtunk vissza, hogy nyájunktól s hazánktól ez a nagy baj eltávolíttassék. Jól tudjátok, hogy alázatos és kérő iratot terjesztettünk az apostoli király elé, a melyben kifejtettük annak az új intézménynek a katolikus hitre és az egyházi jogra való sérelmes voltát s a trónra és a hazára nézve veszedelmességét. Ittunk az ország kormányának is és feltártuk, minő sérelmeket üt az az intézmény az Isten szent-egyházának hitén és jogain s hogy milyen bajok háramolnak abból magára az országra is.

Jól tudjátok, — ugymond tovább a főpásztori levél főbb pontjaiban, — hogy megvilágítottuk leveleinkben mindazon veszedelmeket, a melyek ebből az intézményből a kereszténységre, a mi szabadságunkra, az állam alapjára, a közrendre támadnak s jól tudjátok, hogy felemeltük szavunkat e törvény ellen s ellene szavaztunk. De hajh! törekvéseink sikertelenek maradtak. Már most a mi kötelességünk, hogy megalázott népünket ismét felemeljük. Imádkozunk Jézushoz, hogy fordítsa el tőlünk és hűveinktől ezeket a szorongatásokat és fájdalmakat és állítsa vissza kegyelmesen a szent-egyháznak s szent hitünknek jogait és szabadságát. Esdekeljete velünk és hűveinkkel egyetemben a boldogságos Szűz Máriához s könyörögjete királyságunk megalapítójához, Szent Istvánhoz, hogy tekintsenek le reánk az égből s leghathatósabb közbenjárásukkal támogassák kéréseinket.

Hithűségre és az íge hirdetésére vonatkozó intelmek után a levél így folytatja: A jelen bajokban is törekedjete tehát velünk együtt, a kiket az Isten vezéreteitekül rendelt, minden isteni és emberi törvény által megengedett módon arra, hogy a keresztény házasság megtartsa a maga tekintélyét s a szentegyháznak és szent hitünknek jogai fenmaradjanak.

Ennyit vigasztalástokra, ennyit lelkeket megerősítésére!

Emeljéte fel szeméiteket az égre, szemléljéte azokat a szenteket, a kiket a magyar föld örök időkre szent tisztelet tárgyává tett, a kikert — reményünk szerint — utódaik és dicsőségük sem fog elhagyni, a kiknek dicső seregét honunk alapítója, Szent István vezeti.

Esztergom, január 5.

Kolos.

A szabadelvű párt jellemrajza.

A napokban egy érdekes politikai röpirat jelent meg. Nem azért érdekes a röpirat, mintha világrengető eszmék volnának benne, hanem azon szempontból, hogy egy sült szabadelvű tollából került ki, aki a szabadelvűség eddigi dicsérete helyett most egyszerre neki támad a szabadelvű pártnak és éles ítéletet mond fölötte.

A röpiratott *Busbach* Péter, a szabadelvűpárt egyik ismert alakja írta. Nem lehet tehát ráfogni, hogy fanatizmus, vakbuzgóság vezeti, mert Busbach inkább istentagadó mint tulbuzgó.

Érdekes azért mit mond a szabadelvű pártól:

Busbach Péter a többek közt elismeri, hogy a szabadelvű pártban a kapaszkodás óriási mértéket öltött s hogy ezen kapaszkodás folyományaképpen igen kínos események foglalkoztatták már az ország közvéleményét. Nemcsak, hogy elismeri, de részletesen el is mondja mindazon függöny mögötti eselszövényeket, melyek a bandák érdekeit szolgáló, az országnak sok, igen sok bajt okoztak. Így szépen elmondja, hogy az egyházpolitikai javaslatok, a melyekre két héttel előbb még jóformán senki se gondolt, *Szapáry kibuktatására lettek előváltva.*

De Busbach elmondja azt is, hogy a Tisza banda önzésének tulajdonító, hogy ma már országszerte elsőrendű politikai szükségnek elismert pártok egyesülése Szapáry miniszterelnöksége alatt nem létesült, holott egész nyíltan rámutatott arra, hogy a Tisza-banda vezérszónoka Tisza István, fellépésének tulajdonítandó, hogy Magyarországnak mind a mai napig minczen jól működő európai színvonalon álló közigazgatása.

És tovább Busbach ur konstatálja, hogy a kormány politikájával felidézte országszerte a felekezeti harcot és háborút, elismeri, hogy a fellépett kormány és pártja a korona és nemzet közötti jó viszonyt sok tekintetben megzavarta, nemkülönben egyszerűen ráolvassa a lelépő kormányra, hogy a nemzetiségekkel szemben teljesen tehetetlen volt.

Busbach ur egyenesen kimondja azt is, hogy a szabadelvű pártnak Darányi Ignác javaslatára a múlt évi június hóban hozott hirhedt határozata a korona jogainak csorbitását okozta, valamint kimondja azt is, hogy a Wekerle-kabinet eljárása Kossuth Ferencsel szemben a 67-iki kiegyezést veszélyezteté. Ezeket és sok egyebet mond el Busbach Péter, a mit a parlament ellenzéki szónokai s a katolikus sajtó nem egyszer elmondott már. Eddig a kormány és pártja mindemez állításokat tagadta s rémlátományoknak, ráfogásoknak nyílvánította, s ime most Busbach Péter országgyűlési képviselő nyíltsággal koronatanuként igazolja és bizonyítja a magyar ellenzéknek állításait.

Mi örvendünk Busbach ur eme habár kissé későn jött nyílt kijelentéseinek, mert ezekben saját felfogásainkat is hivatott részről beigazoltaknak látjuk. Ertelhető azonban, hogy a szabadelvű párt egyik oszlopos tagjának emez őszinte fellépésétől ugyancsak megrémült,

mert hát vannak pártok és emberek, a kik az igaz szó kimondását magukra nézve nagyon is veszélyesnek tartják. A szabadelvű párt komoly köreiből az az általános felfogás, hogy Busbach Péter, a ki röpiratában jobban támada és leleplezte a pártot, mint azt akár pár száz ellenzéki vezércikk is tehetné volna, haladéktalanul kell, hogy a pártból kilépjen.

Az erdélyi róm. kath. státus felirata.

Az ősszel az erdélyi róm. katolikus státus-gyűlés az egyházpolitikai kérdések ügyében a királyhoz felirat intézését határozta el. A felirat, melyet Lönhardt Ferenc erdélyi püspök, mint a státus elnöke s dr. Tódor József, mint az erdélyi státus jegyzője irtak alá, a napokban készült el. A státus egyszersmind a maga kebeléből küldöttséget választott, hogy ezt a kérvényt a királynak átnyujtsa. Györfly Gyula képviselő, mint a kiküldött deputáció elnöke, a küldöttség fogadása iránt a lépéseket már megtette. A felirat a „Magyarország” közlése szerint így hangzik:

Felséges urunk, királyunk!

A magyar katolikusok megszokták felségedben látni és tisztelni egyházuk felkent oltalmazóját és igaz apostolát. Ezen érzelmeiktől áthatva, borul az erdélyi róm. kath. státus a trón zsámolyához, esedezik oltalomért a szentegyházunk szorongattatása közepett. Eltépni lehet az egyház és állam közötti nyolcszázados viszonyt, azonban bizalmunkat és ragaszkodásunkat Szent István koronájának hordozója iránt megcsökkentenem nem bírja ugy az erőszak, mint az idő.

Az egyház és állam, a míg bajtársként szövetségben, egyesülten harcolnának a trón és oltár ellenségeivel, saját hatáskörükön belül egymásnak jogokat engedtek és egymástól jogokat kaptak. Az országgyűlés által elfogadott törvényjavaslatok az állam által az egyháznak adott jogokat, a nélkül kobozzák el, hogy az egyház által átengedett jogokat és befolyásokat visszazármasztatnák. Az egyháznak és államnak elválasztása nem lehet egy oldalú és csupán az egyházat megrövidítő, hanem kétoldalúnak kell lennie, hogy az egyház is kapja vissza rendelkezési jogát, javadalmait, vagyona és iskolái felett. Mikor a többi felekezetek, mind önkormányzattal bírnak már, a magyar r. kath. egyház nem maradhat az állam minisztereinek politikai hatalma alatt, hanem felséged apostoli vezetése alatt önrendelkezési jogával kell élnie.

Az erdélyi róm. kath. státus hosszú szenvedések árán vívta ki autonómiáját és szabadságát, ma egyedül képviseli jogánál és felséged ősei kegyénél fogva alkotmányszerűen a magyar katolikusokat és ezért siet könyörgésével felséged színe elé, hogy felséged kegyelme szabja rövidre a katolikus egyház zaklatásának időszakát és ne járuljon addig a polgári házasságról, az állami anyakönyvvezetésről, a gyermekek vallásáról szóló törvényjavaslatoknak szentesítéséhez, avagy életbeléptetéséhez, a míg a róm. katolikus egyház hazánkban a pártok kormányától függetlenül felséged apostoli és legfőbb kegyuri hatalma alatt azon jogokat tartalmazó szabadsággal, mint a protestáns egyházak, autonom önkormányzatot nem nyert.

Ismételve borulunk a trón lépcsőire hogy császári és királyi felséged római kath. testvéreink érde-

kében emelt esdeklésünket és szívből fakadó hódolattunkat elfogadni sziveskedjék

maradván felségednek

Kolozsvárt, az erdélyi róm. kath. státus gyűlésének 1894. október 25-iki ülésének határozatából

alázatos szolgálói

Tódor József s. k.,
az erdélyi róm. kath.
státus jegyzője.

Lönhardt Ferenc, s. k.,
püspök, az erdélyi róm. kath.
státus elnöke.

Dr. Hortoványi József beszéde.

(Tartotta a képviselőházban december 7-én.)

(Folytatás.)

Hogy itt is a közigazgatási érdekek helyett minő szerepet játszott az önök elve, azt e bankárok nyeresége eléggé igazolja, de hogy mibe kerül a magyar gazdának e millióra rugó osztalék s mi jutott a magyar gazdaközönségnek? ezt is majd csak a társadalmi hiányok azon millióiban fogjuk megtalálni, a melyek súlyos hatását e közönség máris érzi s ha semmi egyéb, ugy a valutarendezés ezen eredménye eléggé fényesen igazolja, hogy ez nem volt egyéb, mint egy fényes, pénzügyi operáció, de a melyben csakis az operálók nyertek, míg a beteg, a magyar gazda az operáció keserveit érzi.

De azt hiszem, nem elég a bajok fölfedése; azokat elismeri mindenki, de keresnünk kell valahára azon utakat és eszközöket, a melyeken, s a melyek segítségével e bajok orvosolhatók.

Előre is kijelentem, hogy gyökeres rendszerváltás nélkül a mai rendszerben ennek a lehetősége is ki van zárva. Ott kell felvinnünk a fonalat, ahol az elszakadt, az 1867-iki kiegyezés után s ez időtől fogva téren történt mulasztások pótlását gyors törvényhozási intézkedésekkel kell eszközölnünk, amelyek egy főleg a magyar kisbirtokos osztály megmentését és erőhöz jutását biztosító földmives politikából indulnak ki.

Ennek alapelve nem lehet más, mint sztéppni azon szálakat, amelyek a mi kisbirtokosainkat a reájuk annyira káros hitelügyletek forrásaival összekötik; kivonni őket azon lelketlen üzerek kezéből, kik benne az embert, a polgárt s kisbirtokost üzleti tárgynak tekintik s ugyanakkor meg kell nyitni számukra közvetlen forrásokat, amelyekből az a kis ember a maga szükségleteinek megfelelő hiteligenyét kielégítheti, s amelyekkel ez a kistermelő is a közvetlen fogyasztóval jöhöz érintkezésbe.

Erre nézve, hogy ez irányban a külföld mennyire haladt előre, minő erőfeszítésekkel küzdenek az egyes nemzetek ez elvek megvalósításáért, a törvényhozás majd minden ágazataiban, ezek felsorolásával nem fárastom a tisztelt házat, de hogy lelkiismeretes s jól átgondolt gazdasági politikával mit lehet elérni, erre nézve a tisztelt földmivesi miniszter urnak egyet ajánlok, de nem az agrár bankot. A miniszter ur bejelentette, hogy egy nagy agrárbankot alapít; attól mit sem várok, a bajokon ezzel segítve nem lesz már azon okból sem, mert itten is csak a kereskedői elvek szerint üzleti tárgy lesz a kisbirtokos és gazda. Igaz, hogy a tervezetet még nem ismerem, de az már bizonyos, hogy egy bank fogja megalapítani. Erre e bank árfolyama egyszerre 20 frttal emelkedett. A banknak vezérigazgatója és igazgatói is már ismeretesek. Szóval az eddigi rendszerben gondoskodva van a dusan javadalmazotti állásokról, de

hogy az a kisgazda kap-e onnét 20 frtos hitelt, arról meg nem hallottam.

De ne is hívjon össze tanácskozást, mert célt nem ér, a külföldi intézményekért se lelkesedjék, mert a mi ott talán bevált, a mi egészen más gondolkodású s szokású földműves osztályunknál eredménytelen lenne, de menjen el Boszniába, kerdezze meg Kallay miniszter urat, minő agrár viszonyok voltak ott az okkupációkor, s minő intézkedéseket hozott, hogyan segített az ottani kisbirtokosok valóban szomorú helyzetén.

Ott, a hol egy darab igazi középkort találtak, a hol független kisbirtokos alig volt, a hol az ugynevezett „kmét” az örökbérendés alapján, természetben fizette az évi termés egy harmadát képező bérösszeget, természetben fizette termése tizedét adóba, a hol a eserekereskedés mellett az uzsora virágzott, úgy hogy egy aranyért hetenkint egy piasztert kellett az uzsorásnak fizetni, hol a 24 százalék a rendes kamat, az 50—100% az ottani kiskereskedőknél mindennapi volt: ott alig 10 év alatt gazdasági téren oly óriási eredményt mutattak fel, a minő ritkítja párját.

Tudták jól, hogy e keleti nép irtózik minden reformtól, még ha saját jóléte érdekében történik is, ezért saját szokásaikat, gyengéiket, hibáikat véve kiindulási alapul, kezdték meg a küzdelmet e sokféle uzsora által kizsárolt nép felszabadítására.

A hercegovinai inség 1876-ban a gackói járásban kitört. Ott nem úgy jártak el, mint nálunk a vágvölgyi árvízkárosultakkal, hogy hagyták őket nyomorogni s pusztulni, vagy mint az alföldön, hol az adóleengedést is megtagadták; vizsínházat se építettek, „mint nálunk” akartak, hanem megalapították sűrűszen a járási segélyalapokat. 5000 frtot adtak csupán kölcsön, de ezt nem tudták fizetni, s a kormány azon ajánlatot tette, hogy ad még 5000 frtot, de a járás tehetősebb birtokosai is adjanak ugyanannyit, mik ők megtették, s ebből a 15.000 frtból alakult az első járási bank.

E bankból kapnak a kisgazdák olcsó kölcsönt mezőgazdasági szükségleteik fedezésére, uzsora adóságuk törlesztésére, vetőmag, takarmány, s szükséges igavonó állatok beszerzésére.

E bankot a járási főnök oldala mellett működő bizottság kezeli díjtalanul, tavasszal adják legfeljebb 8 hónapra, 20 frittól 100 frtig a kölcsönt a szóbeli jellemzők sorrendje s a bizottmány véleménye alapján. A kamatláb 4 és 6 százalék, a jövedelem, vagyis a kamatok $\frac{1}{3}$ része nem megy ajándékokra, hanem közhasznú célokra fordítatik.

A gackói járásban ezen első segélybank áldásos működését belátták, s a szomszédos járások egymásután jelentkeztek, hogy ők is összeadják az 5000 frtot, ha az állam is előlegez ugyanannyit. Lépésről-lépésre szorították ki az uzsorást s vették ki kezéből a szegény földművest, s ma már alig 8 év után, a Bosznia és Hercegovina 49 járásából 35 járásban működnek e bankok, forgalmuk évről-évre emelkedik, s hatásuk az, hogy a szegény nép anyagi gyarapodása is szemlátomást emelkedik, gonyhója kezd átalakulni tisztességes lakássá. És itt bebizonyodott az, hogy az a szegény ember az ó 20 frtos kölcsönét, ha élni engedik és segítik, tisztességesen visszafizeti, s azt látják, hogy e pénztárak tartalék-alapja is folyton emelkedik. E kis tőkének, e kis kölcsönöknek óriási kamatozása van e népnek anyagi és gazdasági téren való felvirágzásában.

Lehet nálunk is ily gyors és gyakorlati politikával sokat segíteni; de nem a szövetség azon módjával, mely eddig az önkéntes társulás révén elszigetelten működik, sem az oly mezőgazdasági bankok alapításával,

a melyből két dolog bizonyos: egyfelől, hogy az osztalék meglesz, de másfelől, hogy az a kisgazda, akinek főleg személyi hitelre van szüksége, pénzt s kölcsönt onnét nem kap.

En nem tudom belátni azt, hogy miért ne lehetne a mi kisgazdáinkat testületekbe beosztani, községenként, úgy, mint ezt az ipartársulatok- s iparkamaráknál látjuk?

Az ily községi testületek a járás székhelyén működő központi tanács vezetése alatt szervezendő járási földműves bankból igen könnyen fedezhetnék apró személyi hiteleiket, hisz saját községi testületükből választandó bizalmi férfiak ajánlata s közreműködése mellett könnyen folyosíthatók s a termésből behajthatók. E bizalmi férfiak s e járási bankok csak a falu uzsorását szorítanák ki.

E járási bankok, a megye székhelyén működő megyei földműves takarékpénztár, vagy bank, a járásuk képviselői s a megyei gazdasági egyesületek ellenőrzése alatt teljesítené a megyére nézve a központi vezetést, míg valamennyi felett egy, a fővárosban székelő központi országos földműves bank vinné az egységes vezetést.

TÁRCA

Furcsa idők járnak.

Furcsa idők járnak

Bizonyára,

A szegénységnek most

Semmi ára.

A váltópénz most a gőg,

Ezt hordják az üres fők

Oltalmára.

Furcsa idők járnak

Bizonyára,

A tiszta buzának

Semmi ára.

Megy a polyva és a lom,

A zsidó irodalom

A vásárra.

Furcsa idők járnak

A bűnökre,

Mióta nem huzzák

A deresre;

Most örömmel andalog

Ha úgy hozza a dolog.

A hüvökre.

Furcsa idők járnak

A muzeákra,

Fejüket lehajjták

Szalmazsákra.

A babérvánkos helyett

A szeméten kap helyet

Ilyen árva.

Furcsa idők járnak
Budapesten,
A mint a napokban
Észrevettem.
Döcög egy uj taliga,
Címe: Nemzeti liga,
Nagy erősen.

Furcsa idők járnak
A keresztre,
Üdvösségünket, mely
Megszerezte.
Egy hitvány bőrköténynek
Mest jobban tömjéneznék
Ezerszerte.

Furcsa idők járnak,
Nagyon furcsák,
Veszendőben van már
A szabadság.
Minden szabad, csak egy nem:
A legszentebb érzelem,
Ezt szoritják.

K. J.

Kincses Márton.

Elbeszélés.

Irtá: *Szücs József.*

A dús kalászu völgyekre már kezd ráborulni a homály, de a hegytetőkön még ott ragyog a halovány esti pir.

A csordás hazaterelte a szarvasmarhákat, a kánász is neki eresztette a csűrjét, mely éktelen vízással nyargal az utca közepén. A fölkaavart sűrű por lomhán szétterült a falu felett, alig lehet látni a karsu templomot.

Az apró nádtödeles házak kéményeiből vígan bodorodik fölfelé a füst s a szennyes porfelhővel lassankint összevegyül. A faluból a szőlőhegyekig áthatangzik a sokféle zaj s az ebugatás, kocsizörgés, kolompolás elnyomott hangja valami nyájas, édes harmoniába olvad át.

A szőlőhegyek alján Nyőhőge Márton botorkál: épen haza felé igyekszik, hanem úgy látszik egy kicsit fölöntött a garasra, mert nagyon is görbén méri az egyenes utat.

A község ősz lelkipásztora alig egy dobásnyira ment utána; a szép tavaszi délután őt is kicsalta a mezőre, hogy megtekintse, mikép áldotta meg az Isten a gazdák szorgalmát, milyen a vetés.

Éppen lebujt a nap a szőlőhegyek mögött. A közeli erdőre méla csend borult, csak a tücskök és szöcskék csiripelnek egyhangu, unalmas nótáikkal a kővér réteken.

Nyőhőge Márton az országútra ért; szokása szerint meg-megáll s önmagával beszélget.

— Már a' szent igaz; a tudálékos Trézsi néni is azt mondja, pedig az hires javasasszony, az egész vármegyében párja nincs.

A jó plébános akaratlanul is meghallotta Márton beszédét, fejét csóválta; rosszul esett neki, hogy a do-

logtalan gazda ma megint többször megnézegette a kancsó fenekét.

Szegény ember, — gondolta magában, — talán megint rosszban tőri a fejét; mi lesz a szerencsétlenből; az az egy-két hold földje olyan, mint a mostoha gyerek; egy botkát sem törődik semmivel.

Ezeket gondolta a lelkipásztor s szelid arca nagyon elkomorodott.

— Annyi bizonyos, aki lelke van! — kiabált Márton gazda, — hogy ott van valami; már régóta gyanakodom.

— No, mi baj Marci öcsém? szól hozzá Csuta István, ki a gyaloguton e pillanatban ért oda, akit Márton gazda észre se vett.

— Hát csakugy magamban mérgeledöm a rossz vászon népség miatt.

— Sohase hazudjál az én kedvemért Marci öcsém; ösmerlek mint a rossz pénzt; tudom én miben sántikálsz; most is kincseken jár az eszed.

— Mi tagadás benne Istók bátyám, kigyelmednek kivallom az igazat.

— Látod öcsém, tudtam én, hogy kincset találtál; meg is látszik rajtad, mennyire gazdagodol.

— Ne esufolódjék Istók bátyám; igaz hogy tiz esztendő óta hiába lötöttam-futottam, fáradságom egy fagarast se hozott, de most meg lesz a kincs.

— Csak boittal ne üsd a nyomát Marci öcsém.

— Meg lesz a kincs Istók bátyám, akár meg is esküszöm.

— Aztán hol találtad a kincset Marci öcsém?

— A csontosi erdőszélén, a szálás bükkfa tövében van a kincs.

— Öcsém, de bizonyosan tudod-e, hogy ott van a kincs?

— Olyan bizonyos, minthogy élek. Még öregapámtól hallottam, hogy a föld alatt temérdek elásott kincs van s minden esztendőben szent György éjjelén, meg negypénteken tűzalakban fölveli magát, aztán megint visszasüllyed, ha csak valaki el nem viszi, mielőtt kialuszik a tűz.

— No Marci, akkor szerencsések leszünk!

— Bizony Istók bátyám, ha még egyszer fölveli magát a pénz, zsákszámrá hozzuk haza a sok ezüstöt, aranyat.

— Akkor lesz öcsém vig életünk.

— Én Istók bátyám gazdag ember leszek, az bizonyos; nyolc esztendőskoromban megjövendölte a kártyavető cigányasszony; meglássa kigyelmed a tudálékos asszony szava beteljesül.

— Most jut eszembe Marci öcsém, a sántalábu Julis öregapja, az volt a faluban leggazdagabb, tarisznya számrá állt nála az ezüst, úgy beszéltek, hogy az is pénz talált.

— Sohase talált az kincset fiaim, — mondá a lelkipásztor, ki e pillanatban oda ért — úgy lopta, csalta össze mindenét; a rablott jószágokat mindig ő rejtette el, sok embernek véres verítékkel szerzett vagyonát harácsolta össze, mert tudjátok meg, hogy ő volt a faluban a vérszopó uzsorás.

Mindketten megijedtek; Marci szólni akart, de a rémülés miatt csak néhány érthetetlen szót motyogott.

— Lássátok fiaim, ilyen gyalázatos módon gazdagodott meg, hanem az ebül gyűlt szerdek ebül is vészett el; unokájára a sántalábu Julisra egy fitying se maradt.

— Pedig azt tartják, — szölt nekibátorodva Márton, — hogy a föld gyomrában sok a kincs.

— Azt én is elhiszem, — válaszolt a lelkipásztor, — de hogy az a kincs tűzalakban felveti magát, az már nem igaz.

— Pedig azt tartják az öregek is. Hát csakugyan nem veti föl magát a kincs?

— Nem bizony Márton fiam. A tatárjárás idejében s a török hódítások alatt sokan elásták a pénzüket, hogy az ellenség kezébe ne kerüljön, hanem az a pénz, ha csak vaktában véletlenül rá nem akadnak, ott marad a föld alatt.

A két gazda szótlanul ballagott, úgy látszik a beszéd szeget ütött a fejükbe, de azért még sem hittek.

A tapasztalt lelkipásztor kitalálta gondolataikat, tudta, hogy fejükből még nem verte ki a babonát, még most is kincsen jár az eszük.

— Sokszor mondogattam — így szólt ismét a lelkiatya, — hogy aki a dolgot kerüli, tunya élet mellett szeretne boldogulni, nem érdemes arra, hogy rá süssön a nap.

Márton gazda észrevette, hogy neki szól a lecke s azért mint aki rossz fát tett a tűzre, még mukkanni se mert.

Ilyen vagy te is Márton fiam, — folytatá keményebb hangon a plébános; de te sem vagy ám sokkal különb a diákné vásznánál Istók öcsém! Bizony nehezemre esik Márton fiam, hogy ami iparkodó apád után rád maradt, nem hogy gyarapodnék, hanem maholnap az ebek harmincadjára jut. Nem törődöl semmivel; éj-jel kincsek után bujkálsz, másnap meg alvással tékozlod el a szép napot. Azon az egy pár hold földön csak lapu, kutyatej s egyéb gizzaz terem. Öcsém, hagy abba a kincskutatást; az sem árt, ha a boros kancsót ritkábban emelgeted. Adott az Isten két ép kezét, avval keresd meg a mindennapi kenyeret, mert a sült galamb a te kívánságodra a szádba nem röpül. Már tiz esztendeje kutatasz kincs után, meg is van a látszatja: házad tetejéről a nádat lehordta a szél, maholnap öszszedül.

— Nem sokára megigazgatom.

— Azt okosan teszed; láss a dolgod után, hagy abba a haszontalan kincskeresést. Legyetek becsületesek, istenfélők, békességszeretők, neveljétek istenesen gyermekeiteket s akkor olyan kincsetek lesz, mely fölülmulja a föld összes drágaságait.

A lelkipásztor a kocsitton hazatért, a két gazda pedig a patak mellett folytatá utját, melynek sárga virágu partjain szép sorban diszlettek a karcsu jejenyek.

Egy ideig szótlanul ballagtak, de Istók nem állhatta tovább, hogy ne mondjon valamit.

— Mit gondolsz öcsém, a mi papunk ugyancsak kiforgatott benünket; de nem csodálom, tizenket iskolát kitanult; azt tartom nagyon is igazat beszélt.

— Dejszen Istók bátyám, rám hiába pazalta a szót; utamból ki nem térít, azt mondhatom.

Nyóhóge Mártonnak apja első gazda volt a faluban. Három leányt már férjhez adott, mire Marci megemberkedett. Huszonnégy éves korában megházasodott. Felesége egy huron pendült Marcival s az is csak a készlet szerette; nem volt benne egy mákszemnyi szorgalom. Így aztán nem csoda, ha a fél telek jó része néhány év alatt a görbelábu Móric kezébe került.

Mikor Marcinak körmére égett a baj, dolog nélkül akart egyszerre meggazdagodni s elkezdett kutatni kincs után. Babonás feleségének nagyon tetszett a kincskeresés.

Péntek este volt. Marci a kályhasarokban gubbaszkodott, kezében szorongatva a pálinkás üveget, melyből néha megkinálta az anyjukat is.

István gazda e pillanatban benyitott.

— Adjon Isten jó estét! hasznos beszélgetést!

— Fogadj Isten, István bátyám, jó hogy itt van, már azt hittem el se jön.

— Öcsém, én a szavamnak mindig ura vagyok.

— Jól van István bátyám, de mielőtt utnak erednénk, igyék egy kis sziverősítőt.

István a butykosból jót húzott.

— Marci öcsém most már mehetünk.

Szép, holdvilágos éjszaka volt. A toronyóra tizenegyet ütött.

— Iparkodjunk István bátyám, hogy éjfelre ott legyünk.

Félóra se telt bele. már látták a sötétlő erdőt, kilátszott a hatalmas bükkfa, hol Márton szavai szerint a töméntelen kincs feküdt. Sűrű galagonya bokor mögé húzódtak s várták a föllobanó tüzet. Egyszer csak föl-lángol a tűz a vén bükkfa mögött.

Lassan, remegő szívvel suhantak a tűz felé; már csaknem oda értek, midőn szokatlan neszt hallanak a fa körül.

Megálltak hirtelen. Lázasan vergődő szívük öszszorult, reszkető kezükből az ásó kiesett.

— Jaj oda vagyunk — suttogá Márton; itt van a hétfejű sárkány, az őrzi a pénzt.

— Hát most mit tegyünk Marci öcsém?

— István bátyám, hamarjában magam se tudom.

A holdvilág sárgás fénye reszketve ömlött szét a harmatos tűszálakon, melyek százszoros csillogással verték vissza a halavány sugarakat. A vén százados erdő csöndesen pihent, hanem a rengeteg mélyéből kihangzott a halálmadár éles visitása s koronkint átsuhant fejük fölött nesztelen röpüléssel a bagoly. Az odvas fák üregeiből kiröppen egy-egy óriás madár, ijesztő jajkiáltásától megborzad a szív: az a rémes szavu madár baglyok királya, a nagy suholy.

(Folyt. köv.)

HIREK

A király ismét Budapesten. Szombaton este ismét közénk érkezett királyunk s most itt marad mindaddig, valámig a válság le nem bonyolodik. Vendéget is kapott vasárnap délben. Akkor érkezett meg ugyanis leánya, Mária Valéria főherceg asszony, ki egy hetet szándékozik Budapesten felséges atyja társaságában tölteni.

Erzsébet királyné, mint Algirból jelentik, e napokban Constantine vidékére rándul ki. Néhány napon át Biskra gyönyörű erdejében, mely a nagy sivatag szélén fekszik, fog tartózkodni. Azután Batuába megy, hogy onnan a Timgadi római ásások helyére is kiránduljon. Rövid kirándulás után visszatér a királyné Algirba, hogy a telet itt töltsse. Időközben Szalvátor Lajos kir. herceg a „Puerto de Mahon“ nevű gőzöson is Algirba érkezett. Beavatott körökben meg vannak arról győződve, hogy Ferenc József király is Algirba fog jönni, hogy a királynéval visszautazzék. — Algir mellett egy ódon vár által elválasztva, terül el a tengerparton Mustapha városa nagy szállóival és fényes villáival, felséges kilátást nyitva a tengerre és Algirra, a tengerek királynőjére. Erzsébet királyné kísérete 16 személyből áll, nevezetesen két udvarhölgy, egy tábornok, egy államtanácsos, egy felolvasó titkár és a cselédségből. A királyné naponta hosszú sétákat tesz. Korán kel és köny-

nyű reggeli után a szállótól minden irányban szétágazó regényes és néptelen ösvényeken tűnik el szem elől. 10 óra tájban tér haza s rövid pihenés után újabb kirándulásra indul, mely sötét estig tart. Magyarország nagy királynéja, írja a párisi Figaro, mióta a lóról leesett, lemondott a lovaglásról s most mint fáradságtalan gyalogló tünteti ki magát. Nagy fehér ernyőjét és zöld legyezőjét jól ismerik az algiriak. Járása fiatal nőre vall, de arcán származásának jellemző kinyomatával mely fájdalom nyomai láthatók. A sétaterek közül El-Biar nyerte meg leginkább a királyné tetszését. Nagy koket falu ez Algir fölött, melyhez finom illatos és virágokkal borított bokrok közt lehet feljutni. A falutól felséges kilátás nyílik az Atlas hegyláncra, a festői környékre s a messze tengerre. A királyné birtokot akar El-Biarban vásárolni, hogy ott töltsse a téli idény egy részét. A királyné köztudomás szerint nagyon vallásos. Naponta órákig elimádkozik a mustaphai kis katolikus templomban, melynek felhomályában a királyné sebzett szive kitáruul a jöttevő csöndben. Orvost nem vitt a királyné magával és sajátkezűleg készíti el az orvosságokat, a melyekre szüksége van.

Szentlélek kegyelme. *Kótajban* a bold. Szűz szep-lőtelen fogantatásának ünnepén Kálvin vallásáról áttért *Szöke* Mária vegyes házasságban élő nő. Pár hetes kis leánykáját el akarta ragadni a kánya, s mintsem engedje, inkább maga is visszatért az ősök hitére. A mult években áttértek: *Sinka* Erzsébet, *Petruska* Zsuzsanna, *Szikszai* Teréz, kótajiak; továbbá: *Borbély* Samuel, *Szabados* Mihály, *Hajnal* Klára, *Hurka* Erzsébet ibrányi lakosok.

Kath. nagygyűlés Szombathelyen. A „Szombathelyi Ujság”-nak most megjelent számában azt az örövendetes hírt olvassuk, hogy Szombathelyen kath. nagygyűlés tartása van tervbe véve. A nagygyűlés valószínűleg május hó folyamán fog megtartatni s a mellett, hogy impozáns tüntetés és a katolicizmusnak nyílt megvallása lesz, főadatát a politikai szervezkedés megindítása fogja képezni. A legmelegebben üdvözlőjük ez eszmét, mert reméljük, hogy e nagygyűlés a kath. tömörülésére fog Szombathelyen is vezetni s oly szép eredményeket fog létrehozni, mint a székesfejérvári.

A hamis férj. Párisban történt, hogy egy urhölgy belépett egy ékszerüzletbe és huszezer frankért vételre ajánlott föl egy ékszer. Mialatt az üzlet főnökével alkudozott, berohant a szobába egy férfi és rákiáltott a nőre:

— Igy kotyavetyéled te el az én vagyonomat?

E szavakkal a nőt úgy arcul ütölte, hogy azonnal elájult. A férfi elvette tőle az ékszer és utasította a kereskedőt, hogy ha neje felocsudik áléltségéből, küldjék haza. Ezzel eltávozott. Mikor a nő áléltségéből fölocsudott, első kérdése az volt, hogy hol az ékszer? Kitént csakhamar, hogy vakmerő rablásnak esett áldozatul; nem is volt férjes asszony, hanem özvegy. A tettest még máig sem nyomozták ki, mert az egész jelenet oly gyorsan játszódott le, hogy a kereskedő a zavarban nem nézte meg jól a rablót és nem tudta a személy-leírását megadni a rendőrségnek.

Dáridó az oroszlanok között. Bolondos divat kezd lábra kapni Olasz- és Franciaországban, sőt most már egybűtt is. Csupa hősiességéből bemennek az oroszlanok közé. Borbélyok, póéták, vívómesterek és táncmesterek mentek be az oroszlanok közé és a jámbor bestiák nem bántják őket. Most Speciából jelenti egy távirat, hogy ott két ujságíró bement az oroszlanok közé és ott nagy közönség jelenlétében nagy dinomdánomot csaptak, sőt a közönség frenetikus tapsai

közt pohárköszöntőket tartottak. Ez a romantikus hóbort valószínűleg csak addig fog tartani, a míg egy-egy vadállat meg nem unja a dolgot és egy hősködő atyafinak örökre el nem veszi a kedvét a bolondságoktól.

A katonák vacsorája. A hadügyminiszter az ugynevezett menázi ersparniszból s legénységnek hetenkint egyszer vacsorát rendelt adatni. E vacsora mákostész-tából áll. Az az, hogyha tészának volna nevezhető az a csómos, száraz tömeg, melyet elébük tálnak. A tésztahoz szükséges tojásokat szakács uraimék az őrmesteri reggelire teszik el. Ők tudják miért? A szegény bakák közül azt a vakaresot legtöbben ott hagyják s azok, a kiknek strucz gyomruk, farkas étvágyuk és furcsa gusztusuk van, — ellopják az otthagyt vacsorát.

A keresztes háborúk emlékünnepe. Clermon Fer-randban, Puys-de-Dome megye székhelyén, mint egy párisi távirat jelenti, bizottság alakult Remete Péter keresztes hadjárata nyolcszázados évfordulójának a megünneplésére. Remete vagy Amiens Péter, mint ismeretes, 1095-ben hirdette II. Orbán pápa nyomán a keresztes hadjáratot. A clermontiak emlékszóbor felállítását tervezik, azonkívül nagy történelmi processziót, vitézi torna-játékot és kiállításat akarnak rendezni a nevezetes évforduló megünneplésére.

Mely ételekben tenyésznek a kolerabacillusok? Az osztrák gyógyszerész-egylet kísérleti műhelyében érdekes kísérleteket fejezett be dr. Schrank. Az egyes ételműek bacillustenyésztő képességét kutatta. A bacillusok egy kolerában meghalt hamburgi ember testéből valók. Kísérletei a következő eredményekre vezetett: Friss husban élénken tenyésztek a bacillusok, de állott husneműben csakhamar elhaltak. Halak szintén jó bacillustenyésztők, de a beszózott s füstölt halak már nem. A sajt bármily fajtában nem jó talajul szolgál a bacillusok számára. Friss vajban sokáig élnek, de állott vajban nem. A tej a legjobb bacillustenyésztő. A fekete kávéban egy óra alatt elpusztultak, de a kínai teában egy hétig is elétek, ha azonban cognacot vagy rumot öntött belé, öt perc alatt elpusztultak. A csokoládéban egy napig éltek. Az édes gyümölcsökben sokáig éltek, a savanyuban, főleg a citromban csakhamar elhaltak.

Ezer munkás kenyér nélkül. Nagy izgalmat és ijedelmet okoz a pozsonyi munkások közt az a hír, hogy a Róth György-féle nagy tölténygyár megszűnik és tulajdonosa Morvaországban vagy Alsó-Ausztriában fog új gyárat alapítani. Róth Györgyöt ez elhatározására az vitte, hogy szerfölött nagy adót kell fizetnie. Előbb 3000 frtot fizetett kir. adó fejében, 1890., 91 és 92-ben már 5000 frtot és 1893-ban 15.000 frtra emelték azt, ugy hogy a cég most az összes pótlékokkal együtt fizet 30.000 forint adót, tehát naponta majdnem 100 frtot. Róth György, ki e terhet nem bírta viselni, kérvényezett a pénzügyigazgatósághoz de elutasították. Epp ugy járt a többi instanciáknál s a pénzügyminiszteriumnál is. Most hogy kikerülje a bukást, elhagyja Pozsonyt s ez által ezer munkás veszíti kenyérkeresetét.

Szomorú statisztika. Gyászos világot vet a főváros alsóbb társadalmi életére az a megdöbbentő statisztika a melyet a rendőrség állított össze. E szerint a rendőrség másfél év alatt apróbb lopások vagy csavargás miatt körülbelül ezeröt száz tiz-tizennégy éves gyermeket tartóztatott le. Éjjelenként nap-nap után, az egyes kerületi kapitánysághoz négy-öt zsenge koru csavargót szállítanak be. A csavargó gyermekek közt akárhány van, a ki mindennap más-más kerületi kapitányság börtönében hál meg ősmert gonosztevők és rovott előéletű emberek társaságában. Igy fejlődnek belőlük azután közveszélyes gonosztevők, a kik néhány év alatt a

börtönök állandó lakóivá lesznek. A rendőrség kisebb-nagyobb büntetést szab ki rájuk, a melyet a külső-váci-uton levő toloncházban töltenek ki, ahol azután magasabb kiképzést nyernek az ott vizsgálati fogságban ülő vagy elítélt gonosztevőktől. Fővárosunk százezreket áldoz oly vállalatok, egyesületek és intézetek segélyezésére, a melyek a közjót csak közvetve mozdítják elő. A világvárossá való fejlődéssel együtt jár ez a szomorú jelenség is, mondják a liberális urak, ha e bajokat szemünkre lobbantjuk.

Halálozás. *Mészner* József székesfővárosi nyug. elemi iskolai igazgató, elte 81-ik évében meghalt. Fél századon át volt egyik derék oszlopa a fővárosi alapvető tanügynek, kitől ezren meg ezren nyerték tudásuk alapját, kik most Budapest legkülönbözőbb köreinek tisztelt alakjai. A boldogultban *dr. Bakonyi* Elek t. munkatársunk apósát siratja. Az örök világosság fényeskedjek neki!

A szabadelvű rendszer mákvirágai. Hogy hova juttatta a magasztalt liberalizmus az országot és a közérkölciséget, semmi se jellemzi jobban azon borzasztóságoknál, melyeket e rendszer nevelt s melyek számon tartására rendes rovatot kellett nyitnunk. Ide tartoznak mindazon gazságok, melyek intézetek, társulatok vagy a közönség megkárosítását képezik. Legujabban a következőkről kell e szomorú rovatban említést tennünk: *Eltűnt árvapénzek.* A „Debreceni Hírlap“ közlése szerint az árvák segélyezésére fordítandó összegből mintegy *tizenhatezer forint* eltűnt. A vizsgálatot elrendelték. — *Kézdivásárhelyről* írják, hogy *Bene* János futásfalvikörjegyzőt hivatalos pénzek elsikkasztása, *Bálint* Ferenc lenhényi körjegyzőt pedig magyarányu hivatalos hanyagság miatt állásuktól felfüggesztették. — *Mandel* Mária fővárosi pénzágensnek Kleiner Salamon kereskedő a napokban ezer forintot adott át, hogy azzal egyik adósságát fedezze; de Mandel a megbízás teljesítése helyett a pénzzel megugrott. A rendőrség azonban hamarosan nyakon csípte. — Berlinben Seckel bankigazgató miután bankját körülbelül egy millióig megkárosította, elemészte magát. — *Stappelfeld* Vilmos hagenofi póstatiszt százezer márká elsikkasztása után megszökött. Körözik. — *Václav* János bessenyői jegyzőt több rendbeli visszaéléseért hivatalvesztésre ítélte a belügyminiszter.

Modern gyermekek. Szomorúan jellemzi korunkat az a közlemény, mely egy galíciai ruthén lap legutóbbi számában jelent meg. E közlemény szerint Brodiban a gimnáziumi tanulók közt egy „istentagadó társulatot“ fedeztek föl. A társulatnak tagjai közül egy se idősebb tizenhét évesnél. Legnagyobb részük tizenkét—tizenhárom éves. A hatóság szigorú vizsgálatot indított meg.

A Sz. Család naptára. Wajdits Nándor, (Budapest Üllői-ut 21 szám.) Az 1895-ik évre következő katolikus naptárakat ajánlja: *Szent család naptár ára 30 kr., Szűz Mária naptár ára 30 kr., — Herkó Páter naptár ára 40 kr.* — Megjelent irodalmi újdonság! Vogl Máté „*Szentek élete*“, különös tekintettel a magyar Szentekre. Havi füzetekben két évi folyamban. Az 1895. évi folyam első füzeté megjelent. Előfizetési ára: Félévre 1 frt. 60 kr. Negyedévre 90 kr.

A „Herkó Páter“. A legnagyobb magyar tréfás képes viccujság. Megjelenik 16 oldalon 25—30 igen szép képpel, versekkel és jóízű adomákkal.

Ez az egyetlen katolikus tréfás képes lap, mely rá-rakoppant a kapcaliberális ifiurak körmére, és a Kónokóbi Mór oroságok orrára.

Megjelenik minden vasárnap ára egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt.

Megrendelési cím: *Herkó Páternek, Budapest.*

Egyházi szerek templomi zászlók és lobogók stb. bevásárlására ajánljuk **Gavora József** egyházi szerek műintézetét Budapest väci-utca 17.

HITBUZGALMI ROVAT

Szt. Honorát püspök.

Január 16.

A negyedik században született Franciaországban. Szülei gazdagok, de pogányok voltak. Honorát azonban már kisdéd korában megismerte a keresztény vallást. Keresztényné levén testvér bátyját Venancot is rávette a keresztény vallásra.

A két testvér versenyezve versenyzett egymással a jó cselekedetek gyakorlásában. Az éhezőkkel megoszták falatjokat, a mezitelenekkel ruhájokat, az utonjárókkal lakásukat.

Tökéletesebb életet óhajtván élni, a világtól elvonulni vágytak. De pogány atyjok azt nekik meg nem engedte.

Megemlékeztek azonban az Ur Jézus ama mondásáról: aki atyját vagy anyját, vagy atyafiát jobban szereti mint engem, nem méltó hozzám, azért bár szerették atyjokat, mint a fiuknak kötelességök is szeretni szüleiket, bár tisztelettel voltak iránta, de Jézust jobban szerették.

Hogy el ne szakadjanak Jézustól, elhagyák atyjokat, el a fényes családi kört, el a földi jólétet, hogy szegénység és nélkülözések között az emberek szeméitől elrejtve, az emberek hiru dicseretétől menten egyedül Istennek szentelhessék életüket, hogy Isten dicsőítésében, Istenről való elmélkedésekben a világ ezer apró cseprő gondjai, csábítgatásai, szórakoztatásai őket ne zavarják.

Kapráz remetével együtt a tengerhez mentek. Tervük volt Marseille városánál hajóra szállni, Görögország valamely szigetére vonulni s ott remeteéletet élni.

De ember tervez Isten végez. Venanc utközben meghalt, mire Honorát Franciaországba visszatért. Trejus vidékén remetéskedett. Majd Lerin szigetre ment. Lerin sziget telve volt mérges kígyókkal; azért nem is lakhattak rajta emberek. Sz. Honorát Istenbe vetett bizalommal lépett a szigetre. Isten meg is oltalmazta őt. Teljesedett rajta, amit a zsoltáros mondott: „Áspison és basiliskuson fogsz járni s az oroszlánt és sárkányt t podod.“ (Zsolt, 90 13.)

Teljesedett rajta, amit az Ur Jézus mondott „Ime hatalmat adok nektek a kigyók és skorpiók megtapodására“. (Luk. 10. 19.)

A kigyók visszatértek előle.

Honorát példáját többen követték. Utána mentek a szigetre. Amint növekedett követőinek száma, úgy fogytak a kigyók. Az előbb lakhatatlan sziget lakhatóvá lett.

Honorát követői nemsokára kolostort építettek és ott közösen éltek, mint a tabennai szerzetesek.

Ez időben élt Pachóm, a szerzetesi élet megkezdője Egyiptomban, a Nilus folyónak Tabenna nevű szigetén. Egyiptomban ez időtájt igen sok remete élt egyes helyeken csoportosan.

Ily helyek, ily remete gyarmatok voltak a nitriai, celliai, szketiszi s a tabennai gyarmat.

Nitriában ötezer remete élt, némelyek egészen magánosan, mások kettenkint-hármankint, vagy még többen egy-egy föld alatt vagy barlangban. Valamennyiöknek egy főeljárójok, apátjok volt. A gyarmat közepén magasabb helyen templomuk állt. Délig nagy csendben voltak. kiki dolgozott, olvasott. Mindegyiknek valamivel foglalkoznia kellett. Szóttek, fontak, faragtak. Az elkészített tárgyakat Alexandriában eladták s a pénzen az élelmökre szükségeseket szereztek be. A templomba menetelre kürtszóval, vagy deszkák összehúzásával adták jelt. A remeték számára német kemencében kenyeret sütöttek.

Nitriából a tökéletesebb életet élni kívánók a misik remete gyarmatba *Celliába*, mentek a hajlékos gyarmatba.

Celliában a remeték hajlékokban laktak s hajlékaikkal egész falvakat képeztek. Szombaton és vasárnap a templomban a közös isteni szolgálatra összegyűltek, egymással nem beszéltek, kiki magánosan elmélkedett, olvasgatott, imádkozott. Betegségökben azonban egymást ápolták.

A *szketiszi* remeték is úgy éltek, mint a két előbb említettek. Aratáskor azonban ezek közül többen elhagyták a magányt és egyik-másik földbirtokoshoz aratóknak álltak be.

A *tabennaiak* már rendes szerzetesi életet kezdtek élni. Ezeket fejjök, Pachóm 24 osztályra osztá fel.

Név helyett számmal jelöltettek meg.

Volt főapátjok. A főapát kiadta a parancsot a kolostorok apátjainak, az apátok e parancsot közölték a századosokkal, ezek a tizedesekkel, a tizedesek az egyesekkel. Hetenkint kétszer áldoztak. Kézi munkával foglalkoztak. Munkájokat esténként a felügyelőknek átadták. Tudományokkal foglalkozniuk nem volt szabad, nehogy a tudomány felfuvalkodtassa őket.

Pachóm a szerzetesi élet atyja, kezdője Egyiptomban élt.

Nyugaton a szerzetesi életnek állandósítója sz. Benedek volt. Előtte pedig sz. Honorát a Lerini szigeten.

A lerini szigeten azonban nemcsak kézi munkákat kellett végezniök, hanem a tudományokkal is foglalkozniök. A kigyók szigete a bölcsesség szigetévé változott. Jeles tudósok váltak belőlök, mint p. o. lerini Vince, az ő híres munkájával „Commonitorium adversus hereticos“ „Intőszó az eretnekek ellen,“ amelyben arról értekezik, miképen lehet a kath. hitcikkelyt az eretnekek hamis tanításától megkülönböztetni.

Honorát igen jó szívé volt. Szerették is őt társai. Szelid, alázatos, nyájas, szíves, előzékeny, egyenes lelkű, türelmes volt irányukban. Nem külső megtérési jeleket, hanem igaz szívbeli megtérést óhajtott.

A nagyhirre jutott lerini szerzeteseket franciaországi püspökök is meglátogatták s példájokon épültek, buzdultak.

Honorát pappá szenteltetett. Mint pap még inkább betekínthetett a lelkekbe s még inkább befolyhatott azokra. A püspökök is nem egyszer tanácsát kérték. A lioni püspök, sz. Eukér, igen nagyra becsülte őt. Élénk levelezés folyt közöttük. Harminc évig volt már a lerini szigeten. A lerini szerzetesek virágzó kolostorai az ő fáradozásainak és Isten áldó kezének munkái valának.

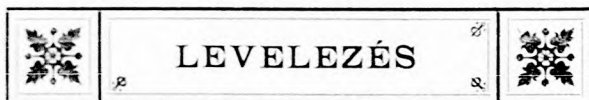
426-ban Arlesban püspököt kellett választani. A választás Honorátra esett. Honorát így nagy méltóságra magát elégtelennek, méltatlanak ítélte. Szabadkozása azonban mit se használt. A püspöki hivatalt el kellett fogadnia.

Mint püspök is a szeretetet őrizte szívében. Ugy vélekedett, hogy ha bármennyi alamizsnát oszt is ki, ha bármennyit bőjtől is, bármily édes nyelven beszél is, ha szívé a szeretet bensőkép Istenhez nem téríti, akkor az erények külső mása neki mit se használ. Sz. Pál intése forgott elméjében, aki így irt: „Szóljak bár az emberek és angyalok nyelvén, ha szeretetem nincs, olyanná lettem, mint a rezgő réz, vagy pengő cimbalom. Legyen bár jövődölő tehetségem és tudjak minden titkot és minden tudományt; legyen bár oly teljes hitem, hogy a hegyeket áthelyezhessem, ha szeretetem nincs semmi vagyok. Osszszam el bár a szegények táplálására, minden vagyonomat és adjam át testemet, úgy hogy égjek, ha szeretetem nincs, mit se használ nekem.“ (I. Kor. 13., 1.)

A szívbeli megtérés fölötté szükséges. Erre fektette a fősulyt Levin szigetén és erre mint püspök is. A kit ugyanis a szeretet áthat, az az áldozattól, a legnehezebb dolgoktól sem riad vissza. A belső szeretet ösztönzi, lelkesíti a jóra, kitaratóvá tesz a jóban.

E szeretet lángolt Honorát szívében élte utolsó percéig. E szeretettel szívében költözött az Urhoz 429-ben. Arlesben temettetett el. Tetei azonban 1391-ben Lerin szigetére vitettek. Ott nyugszik, a tőle már sz. Honorát szigetének nevezett szigeten.

Esedezzél érettünk dicső szentünk, hogy mi is, miként te, a szent szeretettől áthatva szolgáljunk Istennek s gyámolítsuk embertársainkat.

Győr-Sz.-Mártonból Lukács Gyula a „Népszászlója” szerkesztője a következő levelet kapta:

Nagyságos Képviselő ur!

A „Népszászlója” szerkesztőségétől egy gyűjtőívvel egybekötve ingyenes lappéldányt kaptam, hogy én e 48-as pártu újságra előfizetőket gyűjtsek. Hanem engedelmet kérek tisztelt szerkesztőség — tisztelet a néhány kivételnek, — mi a függetlenségi párt magatartását éppen nem helyeslehetjük, mert a választások alkalmával azzal lépnek a választók elé, hogy oda fognak törekedni az országgyűlésen, hogy a lakosságnak tulajdonságát és még folyton emelkedő adóját tehetségünkhöz képest apaszszák, melynek sokféleségén sok szegény polgártársam el sem tud már igazodni és a kormányt népnymorgató politikájáért minden alkalommal támadják, sőt ha lehet megbuktassák. És mit tesznek a t. függetlenségi urak? Azt, hogy mikor tetemes adóemelésről van szó, mint az egyházpolitikai törvényjavaslatok tárgyalásánál, akkor feledik ígéretüket és a választók tömeges tiltakozása dacára is megszavazták a nagyon is költséges és a lakosságot zaklató törvényjavaslatokat, melyeknek mi semmi szükségét sem éreztük.

Továbbá ki kell mondanunk tisztelt szerkesztő uram azt is, hogy miránk a Kossuth Ferenc neve se bír nagy hatással. Tisztelet becsület neki, de a párt iránt való megingott bizalmunkat az ő személye se nyugtatja meg. Hiába hangoztatják tehát oly nagyon, hogy Kossuth Ferenc is belépett a pártba. Jól van no. De azért mi nem lépünk ám be.

Nem elégít ki bennünket a függetlenségi párt, közgazdasági programja se. A magyar néppártnak annál sokkal is jobb közgazdasági programja van, a mely minket minden jogos kívánalmainkban kielégít.

Mivel tehát a függetlenségi választók nagyrésze magammal együtt, (a párt fentebb jelzett viselkedéseért) a pártban meg nem bízik, mert adott alkalmakkor felcsap kormánypártinak, (s mi eszerint azt se tudjuk tulajdonképpen, hogy milyen programmal küldünk képviselőt) ez okoknál fogva én a gyűjtésre nem vállalkozom s pedig annyival kevésbé, mivel a „Magyar Néplapra” való gyűjtéssel foglalkozom. Előbb lelkes híve voltam a függetlenségi pártnak, de megalatkozásom után Isten segítségével még lelkesebb híve leszek a magyar néppártnak.

Kelt Győr-Szent-Mártonban 1894. dec. 15-én.

Maradok nagyságos szerkesztő urnak tisztelője.

Sváb Ferenc.

Főtisztelendő Szerkesztő Ur!

Én ezelőtt már öt éven keresztül olvasója voltam a „Népszászlója” lapnak, de miután az ismert áldatlan, gonosz politikát nagyon helyeselte, én bizony ellentmondtam a lapnak és Isten kegyelméből megrendeltem a katolikus „Magyar Néplapot”. Meg is kaptam és csak ebben találok az igazságot. De most az újévre ismét küldtek két darab mutatványszámot a „Népszászlója” lapból. Én biz erre visszaküldtem a lapot és irtam szerkesztőségnek a következőket:

Tisztelt Szerkesztő ur!

Én ezelőtt öt éven keresztül olvasója voltam a „Népszászlójának” és nagyon ragaszkodtam hozzá. De mióta azt az áldatlan egyházpolitikát nagyon helyeselte, azóta bizony nem jó szívvel olvastam, sőt az előfizetést meg se újítottam, mert nekem biz többé nem kell a „Népszászlója”. Küldje a lapot annak, ki híve a polgári házasságnak. Én nem vagyok híve, mert nem vagyok se szabadkőműves mint a szerkesztő ur, se kálvinista, se luteránus, se zsidó, hanem igaz hitű, Krisztus követője.

Miután a független 48-as párt titkos kormánypárt lett és a véres száju 48-asok a kormány husos fazekai mellé húzódtak, most már nem pártolhatom független 48-as pártot se, mert megvetette a magyar nép akaratát.

Hány meg hány képviselő kapott több száz aláírással kérvényt a választóitól, hogy sajnálja meg az ugys borzasztóképp agyoncsigázott, majdnem éhen halással küzdő szegény népet, hallgassa meg alázatos esdeklését és ne szavazza meg a polgári házasságot. De hányan volt szíve a nép iránt? Minden könyörgés haszontalan volt; megvetették a szegény népet. De meg is ígérték ám a választók a független 48-as képviselő uraknak, hogy jöhetnek is ám a jövő választáskor, majd kapnak támogatás helyett támadást, botot és követ, sóprút, meszelőnyelet és löcitrótot. Csinálják is már sok helyen a nagyliku rostát, melyen át fognak hullani.

Mi polgárok nem akarunk tartani zsidó Kóbiékkal.

Éljen a Magyar Néplap szerkesztője.

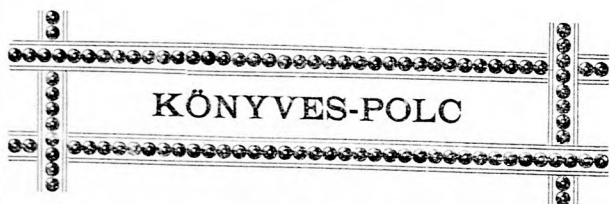
Éljen a magyar néppárt!

Ez a mi pártunk. De meg is becsüljük ám.

Különben a „Népszászlója” lapban nem volt más politika, mint csak Kossuth és Rutkainé.

Kelt Vékény 1894. december 12-én.

Herke Ferenc.

A Iurdesi képes népnaptár megjelent!! Gyönyörű tartalom, szép képek teszik élvezetessé. A megrendelést minél előbb kérjük. Mindenkinek a lapjához akartuk ugyan mellékelni és előfizetőinknek megküldeni, de többen írták, hogy már más naptárt szereztek be, amiért e tervről letettünk s csak azoknak küldjük meg, kik megrendelik.

Megrendelés nélkül tehát senki se várja

A naptár ára:

1 darab 30 kr., postán küldve 35 kr.

25 darab 7 frt

50 „ 13 „

100 „ 24 „

Aki magányosan rendel meg, legegyszerűbben jár el, ha a jövő évre szóló előfizetési pénzéhez mellékel 35 krt, s a szelvényen megírja, hogy azt a 35 krt a lurdi naptárra küldi.

A „Herkó Páter“ nagy képes népnaptára. Éppen most jelent meg. Közel háromszáz lapon, 100 kitűnő vers, 300 szép kép és ezer tréfás adomával igen élvezetes és kedves olvasmányt képez.

A fejtetőre állt magyar kóser-liberális politikát ugyancsak agyonpocskolja és szörnyű nevetségessé teszi. Eleget bosszankodtunk a kóser zsidóság szemtelen tulajdonságai miatt, a Herkó Páterben legalább egy kicsit mulathatunk is a kifigurázott két ballabu hősök gyarlóságai felett. A naptár úgyszólván van szerkesztve. Benne a „Herkó Páter“ ismert személyei szerepelnek, jobbára az ő jellemző modorukban.

De ami a legfőbb, ezen naptárban van egyedül és legáltalában jellemző a mai pártok állása és mérlegelése, és hogyan kell felun is szervezni a magyar néppártot, nemkülönben milyen óvatosságot kell kifejteni választások alatt és előtt.

A tréfa és mulatságon kívül tehát igen szép, komoly és hasznos gyakorlati háttér is van.

Bizvást nevezhetjük el politikai katekizmusnak, melyből az ember játszva, mulatva tanul.

Megszerzését nagyon könnyűvé teszi az, hogy olcsó; csak 40 kr. Össze állhatnak ketten, hárman, ha egynek drága, de rajta legyünk, hogy legalább mindenközségben 2—3 kéznél legyen politikai tájékoztatóul.

A naptár rendkívüli nagy áldozattal és költséggel készült és a magyar zsidóság minden nyomása és felfangja dacára megjelenhetett. S most mi rajtunk a sor hogy megmutassuk, hogy mi hálásak vagyunk azok iránt kik értünk dolgozni.

Sietünk meleg elismeréssel adózni Markos Gyula szerkesztő barátunknak, ki igen szép és szükséges munkát végzett. Isten éltesse!

Megrendelhető Budapest IV., Zsibárus-utca 7., „Herkó Páter“ szerkesztőségében.

Megrendelési felhívás *Newville Delfina* (vagy a francia forradalom templomfosztogatói) című kath. regényre. A kath. irodalom terjesztése a leghathatósabb eszköze a nép vallásos érzülete megszilárdulásának. Ez vezetett bennünket, midőn fél év előtt *Szeverin* című regényt kiadtuk. Kath. olvasó közönségünk nagy mohó kapkodta szét a példányokat. Jelen regényünk sokkal aktuálisabb s azért azt hiszem érdekesebb is. Sok más van benne a mi katolikus egyházunk jelen sorsából. Kath. kasinók, és egyesületek ne mulasszák el jelen munkát megrendelni. Ifjaknak és öregeknek egyaránt tanulságos olvasmányt nyújt. Ára nagyon csekély.

Fűzött példány 35 kr.

Kötve fél vász. ar. nyomás 50 „

Egész vász. ar. nyomás 70 „

Etiam erga sacra. Megrendelhető az „Oktatási Népkönyvtár“ szerkesztőségében, Pozsony, ferenciek.

MAI KÉPÜNKHÖZ

Mária mint az angyalok királynéja. Körülbepve az égiek tiszta seregétől, áldva és tisztelve az angyalok kavától, kiknek királynőjévé tette őt az Istenanyai nagy méltóság. A földnek szülötte, de az angyalok fejedelméjé, mert az Isten szülője. Mióta az Ur gyermeke anyjává választotta, oly méltóság jutott neki osztályrésül, melyhez az angyaloké se hasonlítható. Angyal ment hozzá követésébe, midőn az elválasztás öröndetes ténye hírül vitetett neki: angyal üdvözölte őt kicsiny szobájában, ami nagy méltóságát elégre jellegző; mert kisebb méltósághoz a nagyobb nem mehet mint küldött, mint szolgálja követül, hívívóul. Tehát mikor Máriához Isten egy angyalt, pláne egy arkangyalt, egy főangyalt küldött ezzel elég világosan jelze, hogy Mária méltósága az arkangyal méltóságánál nagyobb. Ezt tanítja az egyház is, midőn Máriát angyalok királynéjának nevezi.

Dicsérjük a sz. Szület mint oly méltóság szerencsés birtokosát, mely az angyalokét is tulszárnyalja. Boldogok vagyunk mi, hogy szentegyházunk Mária tiszteletének ápolását szívünkbe önti, de boldogtalanok azok, kik e tisztelet szeplőtelen örömeit nem ismerik.

A szerkesztőség üzenetei

N. J. és H. S. Bukovrec. Szép köszönet a meleg soroké! Küzdelmünk volt elég, de sok vigasztaló mozzanat se hiányzott. Legnagyobb örömmel az tölt el, hogy a jó nép megért és vonódik hozzánk. Meg is háláljuk vonzalmát azzal, hogy még lelkesebben harcolunk érte. A néppárt mellett mindenféle nagy a lelkesedés. Jót az első jelölt már meg is van. Dicsérjük érte az Urat. Míjd lesz több is. Majd csak akkor mutathatjuk meg igazán, mit tudunk. Szomorú azon községek sorsa, melyekben a „Néplap“ot nem olvassák s még szomorubb ha más, rossz lapot olvasnak. Hisz azok a feketét fehérnek látják. — B. J. Varanno. Forduljon az intézeti igazgatósághoz. Onnét legteljesebb információt kaphat. — Gy. J. Csente. A hozzánk küldött füzetet nem nyomtatjuk ki, mert azok az imádságok semmiféle páspóktól sincsenek jóváhagyva. Jobb ha ilyen nem is használnak, mert az ilyeneket többnyire zsidók csinálják, hogy a nép pénzét kicsalassák velük. — N. J. Erdőbénya. Innét lapjai elmennek. Ha a jövő évben is elmarad csak egy is, rögtön írják meg s majd körmére koppintunk a tollrajnak. — S. V. Velin. Budapest Kazincz-utca 3 sz. — Gr. A. Koronóc. Kérjenek olvasóköri alapszabályokat Kálmán Károly koskuti (Fehér m.) plébános urtól. — V. M. Pest.-Sz.-István. Dr. Bakonyi Elek lakik Budapest Lövdétér 4 sz. II. emelet. — I. Gy. Azokat a népesaló jordánmagzatokat, kik ama neszszel, hogy a papir forint már kivonatott a forgalomból, az ugysis tulajagosan nyomorgó népet félrevezetvén, sokszor arra bírják, hogy pénzét féláron engedje át a család zsidóknak, törvény elé kell vinni s kegyetlenül büntetni. Aki a szegénység veret is elég lelketlen iszopni, azt a törvénynek szigoruan kell sujtania. A népet pedig gyelmeztetjük, hogy be ne hagyja magát csapni, mert a papirforint még forgalomban van és forgalomban lesz az év végeig; tehát teljes értékben kell elfogadni. Egyedül csak a régi 20 kros s 4 kros-vonatott ki a forgalomból, de állampénztáraknál, adóivataloknál a jelen év végeig ezeket is el kell még fogadni. — I. J. Zenta. Az 1 frtot beirtuk az újságra. — K. J. Komárom. A gyűjtést megkaptuk Köszönjük a fáradságot. — H. J. Acsnag. A gyűjtést megkaptuk. Sz. J. Gyönyő. Hitesles, jó munka. Megrendeltek. — R. S. Csepreg. Minden megjött.

Számrejtvény.

Staub Jánostól.
 34, 56, 31, 58, 51, Te is az vagy.
 38, 26, 37, 47, 41, 20, 13, Hal.
 61, 50, 16, 3, 22, 47, 25, Örül neki kicsiny nagy.
 52, 18, 41, 45, 28, Nincs szoba e nélkül.
 2, 14, 64, 47, 41, 11, Amire kormányunk leg-
 kevesebbet aldoz.
 13, 44, 19, 62, 21, 16, 6, Sault megtéríté.
 8, 5, 17, 43, 35, Fejét magasán hordja.
 39, 59, 48, 26, 33, 39, 54, 51, 53, Németországi város.
 23, 58, 10, 60, 30, Alföldi megye.
 1, 32, 20, 63, 4, Keresztnev.
 55, 57, 27, 33, Házi állat, többesben
 mondva.
 42, 24, 29, 35, Erdélyi város.
 49, 7, 15, 40, Sokszor hallhatod, ha
 ha celt nem értél.
 12, 9, 46, A zsidó így nevezi a
 keresztényét.
 36, Az abécé egy jegye.
 1—64. Először a betlehemi pusztán hangzott el.
 Megfejtése 4-ik számban.

Az 52-ik számban köölt sakktalány megfejtése:

Multadban nincs öröm,
 Jövődben nincs remény,
 Hanyatló szép hazám
 Miattad verzem én.

Miattad zeng panasz
 S örök bút énekem
 Sötét felhő alatt
 Az élet gyász nekem.

Helyesen fejtettek meg:

Szakáll Ferenc, Strémen János, Kettinger András,
 Huff Antal, Mentés József, Szerencse Imre, Klimó Já-
 nosné, Ájbb Józsefné, Preloczki Mariska, Poór József,
 Kurc János, Id. Ruzsinszky József, Bugyis Mihály, Ko-
 punovich Jolán, Dankó Ferenc, Nerolits Vilma, Hajnal
 Kálmán, Durnyi Alajos, Balics Klári, Németh Jusztina,
 Havel Irma, Mőzer Paula.

Budapesti piac.

Hivatalos árak:

Buza	bánsági uj	77-81 klg.	6.55	6.80
—	tiszvárdai	77-81	6.60	6.85
—	pesti	77-81	6.55	6.80
—	fehőmegyesi	77-81	6.55	6.80
—	bácskai uj	77-81 klg.	6.65	6.90
Ross	—	70-72	5.25	5.40
Arpa	tabló	60-62	5.80	6.15
—	égető való	62-64	6.40	7.15
—	sőrfőzetei	64-66	7.35	8.50
Zab	— ó	39-41	—	—
—	uj	35-41	5.95	6.25
Tengeri	bánsági ó	75	5.45	5.55
—	másnemű uj	73	—	—
Köles	ó	—	5.90	6.40
Repcze	káposzta	—	9.30	9.70

Lisztüzlet. Árak:

Sz.	0	1	2	3	4	5	6
frt	11.50	10.90	10.20	9.80	9.40	9.10	8.20
	7	8			F	G	korpa
	6.70	5.60			4.10	3.90	

100 kilonkint, összesúlyi tiszta súlynak értve.

Hüvelyesek és termények. Az elmúlt héten a hüvelyesek forgalma igen jelentéktelen volt. Árak jegyeztettek. Bab, nagy fehér 8.— frt, tarka bab 7.25—7.50 frt, törpe 10—10½ frt. — Borsó 8.50—9. Lencse, 6.— 12 frt minőség szerint. Köles 6.60—6.75 Köleskása 1.50— 12.50 frt Kender mag 9.—9.50 frt. Mák, 17 frt, szörkemák — frt. Moharmag 8.50—8.75 frt 100 kilogrammonkint. Bükköny 5.75

Élelmi cikkek. Tojás, első minőségű ládatójas 41.50—43.— frt, csekélyebb 35—38.— frt 1440 darabot tartalmazó eredeti ládakban. Baromfi. Csirke —.80 —1.30 kr., kacsa — frt. Hízott lud 5.50—6 frt, etettek 2.40—3 frt paronkint, pulykák 2.50—3.50 kr. Borjúvásár. Eleve borjúk 40—44 kr., elsőrendű 48 kr. fogyasztási adó nélkül.

Zöldségüzlet. Pozsonyi petrezselyem 2—5 frt, pozsonyi sárga répa 2—6 frt, budapesti sárgarépa 2—6 frt, vöröshagyma 5—6 frt, sárga makói hagyma 5—6 frt, foghagyma 18—20 frt, sárga burgonya 2.50—3 frt, rózsaburgonya 2.—2.50 mind méter-mázsánkint. — Zeller 50—70 kr. párhagyma 75 kr. céklarépa 50—80 kr. fekete retek 80—1.20 frt, kalaráb 80—1.50 kr. kel káposzta 1—1.—60 kr. fejes káposzta 4—8 frt, vörös káposzta 6—8 frt, mind 100 darabonként. Kakukfű 100 cs. 40—60 kr., kapor 15—20 kr. tormai 15—20 frt, metélőhagyma 20 cs. 10 kr. 100 darabonként. Karfiol darabja 10—15 kr., paradicsom 100 drb. 50—2 frt. Hajlatóti idei termények: fejes saláta 100 darab 1—1 frt 50 kr., zöld bab 1 zsák 1.50 kr. 2 frt, carotta 7 cs. 10 kr., uborka 1 zsák 60—1 frt, tök 100 drb. 8—10 forint, uborka savanyításra 100 drb. 60 kr. 1 frt. hónapos retek 7 csomó 10 kr., zöld bab 1 zsák 1.50—2 frt, 1 kiló 20 kr. borsó 1 liter 10—18 kr. dinnye 1 drb. 50—1 frt.

Vetőmagvak. Lóhere 58—68 frt. Lucerna 42—50 frt. Muhar mag 14—15 frt. Tarlórépa — frt. hajdina — forint. Őszi borsó 10 frt. Tavasz bukköny 6.80—7 frt. Baltacim 1—11.50 frt.

300 napi
 Rabinovicz szához BECS I.
 Wallisch-Gasse 4. M. n. uterendők
 3 frton által rendelések csak a pénz
 előlegesen melletti kitételek.

Nem alkalmasat visszaveszünk

300 napi

Igazság elmulhatlan.
 A mennytelen meg rakarunkon van,
 andok oriasi nagy, valóság, szerde,
 el nem pusztulhat

tiszti ló-takarókat

HELGOLANDI FOGCSEPPEK.
 Egy pillanat alatt megszüntetik bármily természetes fogfájást és fülzsárgatást. Egy üveg ára 50 kr.

Nádassy-szájvíz és fogpor
 a legrövidebb idő alatt megszüntetik a rossz fogaktól eredő fogfájást és kellemetlen szagot; sárga fogakat hófehéreké tesznek. Egy üveg ára 40, 70 és 1 frt 50 kr., a fogpor 40 kr. Főraktár **N. Terstyánszky K.** gyógyszerárában, Budapest, Erzsébet-körút 21. Továbbá **Török és Fauser** gyógyszerárában, **Neruda és Thallmayer** gyógyszerkereskedőknél, **Luettl Sándor** illatszerárában, váci-utca 22. Nemzeti szállodában és minden gyógyszerárában. Valódi csak akkor, ha nevémmel el van látva.

NÁDASSY TERSTYÁNSZKY.

4—
 m
 kt
 A
 M
 es
 m
 A
 el
 M
 3
 egy le
 n
 mely 44
 12 d
 6
 1
 1
 1
 6
 1
 1
 41 d
 Legfőn
 Meg n
 csomas
 Bő

4-5

Előfizetési felhívás!

1895. január 1-vel indul meg a

„MERCUR“

pénzügyi szaklap és hiteles sorsolási tudósító

XXV. évfolyama.

Minden előfizető **ingyen** kapja meg

a „**Mercur**“ **ujévi ajándékát,**

mely az 1894. év végéig kisorsolt és be nem váltott összes bel- és külföldi sorsjegy, záloglevél stb. kimutatását hozza.

A „MERCUR“

Érték- és Gabonatözsde

eseményeire melyek a „MERCUR“-ban mindig szakszerű és tárgyilagos megbeszélést nyernek.

A „MERCUR“ **Egész évre 2 frt. Fél évre 1 frt.** előfizetési ára:

Mutatványszámok kívánatra ingyen. Előfizetéseket elfogad

A „MERCUR“ kiadóhivatala

Budapest. V. Dorottya-utca 12. szám.

XIII. Leó pápa ő szentsége, főnemesítő, herceg Bismarck, volt német kancellár, minél. Bende Imre nátrai püspök ur. nagyméltóságú özv. belvárosi Baross bábornok és meg számos előkelő személytől eredejével használt s elismeréssel ki-tüntetett, nagy több tekintélyes orvos által betegeken kipróbált és melegen ajánlott

„ANTIRHEUMATICON“

Dr. Schöffer-féle

6-10
Jennuratól
a múlt n. kir. belügyminiszterummal 26331/1893 sz. alatt, esalhatatlan s egyedül gyógyászati fejtűrés (nigram) csúsz, oldalszúrások, influenza, köszvény és szívbetegség ellen,
Főaktár Budapesten: Török József gyógyszer-
valamint minden nagyobb gyógyszerertárban.
Ára ötvenkint 1 forint, vidéken 1 forint 20 krajcár.

FRIEDENSTEIN VILMOS

hirdetési irodája

BUDAPEST, BÁLVÁNY-UTCA 2.

SZENZÁCIÓS TALÁLMANY!

gyengességi esetekben

FÉRFIAK

sámára.

2-2

Med. dr. Borsody

cs. és kir. szabadalmazott electro-metallikus készüléke jónak bebizonyult és kitüntettetett; megszünteti a gyengességi állapotokat, erősíti a kimerült idegeket és ifjúi erőt kölcsönöz nekik. A készülék fölötté czélszerű és a testen való észrevethetetlen viselése elegendő az eredmény elérésére.

Med. dr. BORSODY FERENC

Budapest, Dob-utca 52. sz.

Ismerető röpiratok ingyen és bermentve küldetnek.

3 frt 95 kr.

egy legfinomabb metszésű **üveg-készlet,**

mely 41 darabból áll és pedig:

- 12 darab vizespohár,
- 12 „ borospohár,
- 6 „ likőrpohár,
- 1 „ vizesüveg,
- 1 „ borosüveg,
- 1 „ likőrüveg,
- 6 „ kompóttányér,
- 1 „ kompóttál,
- 1 „ esemegéalvány,

41 darab összesen.

Legfinomabb kivitelben egy frttal drágább.

Meg nem felelő tárgyak visszavételnek és a pénz csomagolásért 60 kr. számítatik. Megrendelés utolsó vasúti állomás megjelölésével eszközöltetik.

Böhm üvegyári raktára,

BUDAPEST, (Sengerei-utca 48. (Andrássy-út mellett.)

5 frt 95 kr.

egy 6 személynek való **evőke-zset,** legfinomabb karlsbadi porcellánból festett vagy aranyozott díszítéssel mely 26 darabból áll: 6 db lapos tányér, 6 db levestányér, 6 db esemegétányér, 1 db levestál fedéllel, 1 db pecsényetál, 1 db főzelektál, 1 db salátatál, 1 db tésztatál, 1 db saucetál, 1 db só-tartó, 22 db összesen, 6 tányérral több 1 frttal drágább.

3 frt 95 kr.

egy legfinomabb valódi karlsbadi virágos és aranyozott **kávő- v. tea-készlet**

mely 15 árból áll és pedig:

- 1 darab kávő- vagy teakanna,
- 1 „ tejeskanna
- 1 „ ezukortartó fődellet
- 6 „ esze 5-4
- 6 „ tányér

15 db összesen.

visszaküldetik. Ladaert és csakis utánvét mellett az eszközöltetik.

UDVARY MÁTYÁS

órás és ékszerész Budapesten, 4-10 Kerepesi-ut 57. sz.

Munkácsy-kávéház mellett

Valódi **genfi órák,**

arany

ezüst ékszerék, látszerék és mérnöki műszerek raktára.

Javítások pontosan és tisztaság mellett eszközöltetnek. Kepek aranyoznak ingyen.

Kis budapesti ház

kerestetik veletre, és pedig a IV.-VIII. kerületben. Ajánlat a kiadóhivatalban „Jutányos” cím alatt.

Kertész jó bizonyítványokkal állást keres. Szíves ajánlatok „Házass” alatt a kiadóhivatalba keretnek.

* CSODA-CSEPP *

gyomor-gyengeség, étvágytalanság, gyomor-puffadás, székrekedés, gyomorszorítás és fájás, gyomorrontás, esömörlet, szédülés, sárgaság, lép- és májbetegség, aranyér ellen. Ára egy üvegnek 40 kr.

* CSODA-KENET *

csusz és minden hülés, rándulás vagy erőltetésből eredt in- és csontfájdalmak, úgy fogfájás ellen kitűnő hatása. Ára egy üvegnek 40 kr.

Kapható egyedül a feltalálónál:
ZSÁLECZ ISTVÁN
gyógyszerésznél Köröshegyen, (Somogym)

Jegyzet: A megrendelőnek előnévebb, ha az összeget 30 kr. póstadíjjal utalványon előre beküldi.

Honnét rendeljünk
lourdesi és egyéb szobrokat, bar-
langot, feszületeket, szent sirokat,
keresztútakat stb.

RUNGGALDIER JOZSEF

jeles szobrásztól.

St. Ulrich-Gröden.

(Tirolország.)

Miután a szobrász magyarul nem tud, kéretnek
mindazok, kik magyarul óhajtanak levelezni, szives-
kedjenek

STAMPFL GUSZTÁV-hoz

Budapest, VIII., Német-utca 6. sz.
fordulni.

LOURDESI VIZ

eredeti egyliteres palackokban,
csomagolással és bérmentve 2 frt 10 kr.

„LOURDESI
CSODÁLATOS GYÓGYULÁSOK“

czimü,

számos eredeti képpel díszített mű díszes
vászonkötésben 33 lv 2 frt,

E művet, melyben Lourdes világhírű
kegyhelyén 1858. év óta történő csodá-
latosabb gyógyulások, szemtanúk pontos
jelentései szerint, egyenest a kegyhelyről
vett eredeti tudósítások alapján közölve,
a legmelegebben ajánljuk. Megrendelhető
a fenti

Stampfl Gusztávnál Budapest,
VIII. Német-utca 6.

A t. közönség kiváló figyelmébe ajánljuk a

„Hirnök“ és „Máriakert“

czimü, vallásos irányu, kellemes olvasmányu, csinos és
eredeti díszítésekkel elátott folyóiratokat. Megrendelhetők
Kalocsán. Evi ára a kettőnek együtt 2 frt 30 kr.

**HIRDETÉSEKET LAPUNK SZÁMÁRA KI-
ZÁRÓLAG FRIEDENSTEIN VILMOS HIR-
DETÉSI IRODÁJA (BUDAPEST, BÁLVÁNY-
UTCA 2. SZ.) FOGAD EL.**

Főt. Plébánia-Hivataloknak.

A „Szent Gellért“ könyvnyomda tisztelettel adja tudomásul, hogy ezentul az összes egyházi
nyomtatványokat raktáron fogja tartani, melyek a legjutányosabb áron lesznek kaphatók. Eddig raktáron
vannak és azonnal küldhetők: **Testimonium Confirmationis 100 darab 50 kr.**

Kivonat a születési anyakönyvből 100 drb 60 kr. — Halálozási értesítvény 100 drb 70 kr.

Keresztelési, Házassági és Halálozási űrlapok,

finom erős papírra nyomva: 100 darabja 1 frt 20 kr.

Továbbá kaphatók: **községi hitelszövetkezeti tagsági és törlesztési könyvecskék.**

Ezen nagy 8-rétű 8 oldalas, erős borítékkal ellátott könyvecskék darabját 2 krajcárjával adjuk.

A „Szent Gellért“ könyvnyomda ezenkívül elvállal mindennemű megrendelést, egyházi, községi
és magán jellegű nyomtatványokat és szállítja azokat a legrovidebb idő alatt, s legjutányosabb áron;
erős, jó papírt ad s tetszetős, csinos kiállításra nagy súlyt fektet.

Tisztelettel kérjük a főt. Plébános urakat, a községi elöljárókat, a különféle egyetek tagjait s
minden katolikust, hogy nyomdai megrendeléseiket ezentul ne zsidó vagy szintelen nyomdában esz-
közöljék, hanem keressék meg a „Sz.-Gellért“ katolikus könyvnyomdát, mely mindenkor rendelkezésükre
áll s így is támogassák a kath. ügyet. Fogjunk össze valamennyien, akkor boldogulunk.

Könyvnyomdánk mint a katolikus érdekek megrendíthetetlen támogatója, büszkeségét helyezi
abba, ha az igényeket minden tekintetben kielégítheti s a megrendelőktől csak dicséretet arathat.

Tisztelettel

Budapest, 1894. április 12. (I., Döbrentey-utca 18.)

a „Szent Gellért“ könyvnyomda.